

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR FEJÉR MEGYEI LEVÉLTÁRA

8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SZENT ISTVÁN TÉR 2-3.

Telefon: +36 (22) 313-052; 312-123

Web: <http://mnl.gov.hu/fml>

E-mail: fml@mnl.gov.hu

Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága

Budapest

Gyulai Pál utca 13.

1085

Iktatószám: FML/18/92-7/2016.

Hivatkozási szám: –

Tárgy: Pályázati azonosító:
3508/01219, 204108/01280

Ügyintéző: Bödő István igazgatóhelyettes

Szakmai beszámoló

A Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára 2016. április 12-én tudományos konferenciát szervezett *Esterházy László, egy főnemesi életpálya a 20. századból* címmel. A rendezvény a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiuma támogatása révén valósulhatott meg, a Kollégium 2015. június 3-án kelt 025/35/15. számú döntése értelmében a pályázatra 450 000 vissza nem térítendő támogatást ítelt meg. A konferencia helyszínéül az MNL Fejér Megyei Levéltára előadóterme szolgált, ahol több mint hatvanan hallgatták végig az előadásokat.

Az összesen hat előadásból álló konferencia gr. Esterházy László (1891–1966) sárosi földbirtokos életpályáját, tevékenységét dolgozta fel, tekintve, hogy 2016-ban emlékezünk meg születésének 125., halálának 50. évfordulójáról. Majoross Gábor vezérigazgató (VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.) köszöntő szavait követően a konferencia levezető elnöke, dr. Fülöp Tamás, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgató-helyettese vette át a szót, akinek az előadások között elhangzó tartalmas összekötő szövegei, értékelései tovább emelték az amúgy is színvonalas program niveljét.

Az Esterházy család cseszneki ágához tartozó gróf a két világháború közötti Fejér megye nagybirtokos arisztokráciájának meghatározó személyiségének számított, aki származásánál fogva tagja volt a főrendiháznak, valamint Fejér Vármegye Törvényhatósági Bizottságának. A politikai szerepvállalás azonban nem tartozott élete fő célkitűzései közé, legfontosabb tevékenységének a gazdálkodást, birtokai igazgatását tekintette. A konferencia kezdő előadásában Bödő István igazgatóhelyettes (MNL Fejér Megyei Levéltára) *Esterházy László sárosi mintagazdasága* cím alatt mutatta be a grófnak a két világháború közötti sárosi gazdálkodását. Felvázolásra került az a folyamat, ahogy az első világháborút követően édesapjától átvett, adósságoktól terhes, csőd közeli állapotban található uradalom Esterházy László miképpen építette ki mintagazdasággá. Céljait a korszak legképzettebb gazdasági szakembereinek alkalmazásával érte el. Befejezésésként ismertetésre került az uradalom 1945-ben történt széthullásának a folyamata is.

Márkusné Vörös Hajnalka igazgatóhelyettes (MNL Veszprém Megyei Levéltára) *Esterházy László bakonyi birtokai* című előadásában a sárosi ág tulajdonában lévő, jelentős kiterjedésű bakonyi uradalom mutatta be, amelynek Bakonyszombathely volt a központja. Bevezetésként ismertette a bakonyi birtokoknak a 19. század második felében lezajlott felosztását a cseszneki ág különböző ágai között, majd a sárosi ág Bakonyban található birtokait vette górcső alá.

Mózessy Gergely intézményvezető (Székesfehérvári Püspöki és Székeskáptalani Levéltár) *Az Esterházy család kegyúri tevékenysége* című előadásában az Esterházy család és a római katolikus egyház kapcsolatát foglalta össze. Az elődök kegyúri tevékenységének felvázolása mellett megtudhattuk, hogy Esterházy László életének a vallás mennyire meghatározó részét alkotta, valamint a sárosdi egyházban betöltött szerepéről is képet alkothattunk. Bányai Balázs történész (Szent István Király Múzeum) *A "Tekintetes úr" és a "gróf kutyája" – Főintézői életviszonyok Fejér vármegyében – Sárosd, Nádasdladány* című előadásában kísérletet tett két uradalom (Sárosd, Nádasdladány) főintézőjének életviszonyait vizsgálni. Az uradalmak a két világháború között különböző utat jártak be: míg Sárosdon mintagazdaság épült ki, addig Nádasdladányban az uradalom kevésbé volt megszervezve, ennek következtében nem működött hatékonyan. A gazdálkodás ívének alakulásán túl összehasonlításra került a két főintézői család mindennapi élete, a lakásviszonyok és a javadalmazások.

Esterházy László társadalmi rendjének képviselőihez hasonlóan szenvedélyes vadász hírében állt, aki meghatározó szerepet töltött be a korszak vadásztársadalmában. Szabó Imre (Meran Vadászati és Muzeológiai Egyesület) *Hét évtized a vadászatért* című előadásában a gróf vadászati tevékenységét járta körül, nevezetes trófeáit képi eszközzel is szemléltetve. Vadászatai mellett fontos szerepet szentelt a vadgazdálkodásnak, valamint a két világháború közötti időszak vadászati szakfolyóirataiban számos cikk szerzője volt, ellátta az Országos Vadászati Védegylet elnöki tisztségét.

A konferencia zárásaként Esterházy László unokája, Batthyány Bálint *Emlékeim nagyapámról* címmel személyes hangvételű előadást tartott nagyapjának a háborút követő életéről. A grófnak nem adatott meg a birtokai igazgatásával eltöltött, békés öregkor, 1945 után megérte életműve teljes összeomlását, jómaga pedig iparos munkával tartotta fenn magát. Az idősödő Esterházy Lászlónak ráadásul az 1950-es években a hatóságok zaklatását is el kellett szenvednie.

Az előadásokat követően a levéltár kiállítótermében trófeakiállítás megnyitására került sor, ahol a különféle trófeák mellett a levéltárban fellelhető, vadászathoz és Esterházy Lászlóhoz köthető dokumentumok is kiállításra kerültek. A kiállítást az érdeklődők 2016. április 29-ig tekinthették meg, ezen idő alatt 230 fő kereste fel a tárlatot.

A rendezvény intézményünkben hatvan fő részére csoportos étkeztetéssel zárult.

A szakmai beszámolót a rendezvényről készített fényképekkel együtt az MNL Fejér Megyei Levéltára honlapján (www.mnl.gov.hu/fml) elérhetővé tesszük.

Székesfehérvár, 2016. május 30.

Tisztelettel:

Dr. Czetz Balázs
levéltár-igazgató

Esterházy László, egy főnemesi életpálya a 20. századból

Székesfehérvár, 2016. április 12.

MNL Fejér Megyei Levéltára

NÉV	INTÉZMÉNY	ALÁÍRÁS
DR. GÁBOR PÉTER		<i>[Handwritten signature]</i>
Dr. Farkas Jenőné		<i>[Handwritten signature]</i>
Bathya György Balázs		<i>[Handwritten signature]</i>
KARIKA Tímea	MNL VOML	<i>[Handwritten signature]</i>
BOROSS ISTVÁN	MNL VOML	<i>[Handwritten signature]</i>
Szűcs I. György	MNL VOML	<i>[Handwritten signature]</i>
TISCHLER DIÁNA	VÉRTESI ERDŐZRT.	<i>[Handwritten signature]</i>
NAGY EVA	"Horváth" Egy.	<i>[Handwritten signature]</i>
Dr. Varró Ágnes	Szent István Kir. Múzeum	<i>[Handwritten signature]</i>
Buridom Tardó Edit	VM Könyvtár	<i>[Handwritten signature]</i>
BALSAY ISTVÁN	Fu. Önk.	<i>[Handwritten signature]</i>
Dr. Vizi László Tamás	Köcskői János Főiskola	<i>[Handwritten signature]</i>
Szabó Balázs	MALDOLV ALAPITVÁNY	<i>[Handwritten signature]</i>
HORVÁTH PÉTER	VÁROSI LEVÉLTÁR ÉS KNY.	<i>[Handwritten signature]</i>
Körmöczi János		<i>[Handwritten signature]</i>
<i>[Handwritten signature]</i>		<i>[Handwritten signature]</i>
SZONTEI HANNA	VÁROSMARTY M. KÖNYVTÁR	<i>[Handwritten signature]</i>
Pechtold Lajos	OMUK Fejér megye	<i>[Handwritten signature]</i>
Stempely János	Székesfehérvári Pósti Kórház	<i>[Handwritten signature]</i>
BECHTOLD PANNÁ	- II -	<i>[Handwritten signature]</i>
Bronka Róma	Szent István Király Múzeum	<i>[Handwritten signature]</i>
BENI KORNÉL	Erd. tört. szakoszt.	<i>[Handwritten signature]</i>
Lukács László	M. István Királyi	<i>[Handwritten signature]</i>
Szabó László	Bp. Erdőpark Zrt.	<i>[Handwritten signature]</i>
Vassai László	- II -	<i>[Handwritten signature]</i>
Csöke Ferenc	Bp. Bivó Lajos u. 9.	<i>[Handwritten signature]</i>
Dr. KANCSAL JAKAB	ejalapitvany@zelkanek.hu	<i>[Handwritten signature]</i>

Esterházy László, egy főnemesi életpálya a 20. századból

Székesfehérvár, 2016. április 12.

MNL Fejér Megyei Levéltára

NÉV	INTÉZMÉNY	ALÁÍRÁS
Káli Cecília	MNL ZML	Káli Cecília
Dr. Erdős Teréz		Dr. Erdős Teréz
Dr. Szamosi Jeni	-	Dr. Szamosi Jeni
Gyongyevics Tamás		Gyongyevics Tamás
Mészáros Viki Gyulka	MNL VeML	Mészáros Viki Gyulka
Bontó László	MNL-VeML	Bontó László
TÓTH PÉTER	MNL-VeML	Tóth Péter
BRONKOS ANITA	VADEX Zrt	Bronkos Anita
Kovács Beáta	VADEX Zrt	Kovács Beáta
DR. SONNEVEND IMRE	-	Dr. Sonnevend Imre
KOSA ERNŐ		Kosa Ernő
MAWOSKI ZOLTÁN		Mawoski Zoltán
VECSÉI LÁZLÓ	CSÁKBERÉNY PIM	Vecséi László
VECSÉI ÁKOS	VÁROSI LEVÉLTÁR	Vecséi Ákos
FARKAS EDIT	VÖRÖSHARTY KÖNYVTÁR	Farkas Edit
Dr. Káncsal László	efalparitrony@zellanet.hu	Dr. Káncsal László
NYÁRCS ELEONÓRA	MNL OL	Nyarcs Eleonóra
NAGY RÓBERT	GYMIM Győr L.	Nagy Róbert
Hypné Zoltán	MNL GYMIM GYL	Hypné Zoltán
Szabó Zoltán	MNL GYMIM GYL	Szabó Zoltán
ALDOZD ISTVÁN	MNL GYMIM GYL	Aldozd István
Dr. Gelley Anikó	Budai Ypalius rend. k. k.	Dr. Gelley Anikó
MAKÁR ANITA	VADEX Zrt	Makar Anita
SEBESTYÉN JÁNOS	VADEX Zrt	Sebestyén János

Képek

